

Sygn. akt V KS 14/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 lipca 2018 r.

w trybie art. 539e k.p.k.

w sprawie Ł.U. i M.U.

oskarżonych z art. 278 § 1 k.k.

skargi prokuratora Prokuratury Okręgowej w .

od wyroku Sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w P.

z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt XVII Ka .../18,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 11 grudnia 2017 r., sygn. akt II K .../16,

na podstawie art. 539e § 2 *in principio* k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić skargę;

**II. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 11 grudnia 2017 r., uznano oskarżonego Ł.U. za winnego przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., przyjmując, iż wartość zabranego w celu przywłaszczenia towaru stanowiła kwotę 636 zł - i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem uznano również oskarżonego M.U. za winnego przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., przyjmując, iż wartość zabranego w celu przywłaszczenia towaru stanowiła kwotę 636 zł - i za to wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązano oskarżonych do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego solidarnie kwoty 261 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego Ł.U., który na zasadzie art. 438 pkt 1 - 4 k.p.k., zarzucił:

1/ obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w postaci:

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. oraz art. 2 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k., poprzez błędną ocenę dowodów z wyjaśnień obu oskarżonych;

- art. 5 § 2 k.p.k. polegającą na rozstrzygnięciu na niekorzyść oskarżonych nie dających się usunąć wątpliwości co do łącznej wartości wszystkich skradzionych artykułów.

2/ błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, zwłaszcza w zakresie wartości skradzionego towaru, która to wartość została ustalona arbitralnie, bez oparcia w materiale dowodowym, przy czym okoliczność ta ma kluczowe znaczenie dla kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonym czynu, a prawidłowe ustalenie tej wartości skutkować winno przypisaniem oskarżonym co najwyżej wykroczenia z art. 119 § 1 k.w.

3/ obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 1 k.k., polegającą na błędnej kwalifikacji prawnej (subsumpcji) ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego.

4/ rażącą surowość orzeczonej wobec oskarżonego Ł.U. kary.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od stawianego mu zarzutu, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Złożył też alternatywnie wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, iż zarzucany oskarżonemu czyn stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. – a w konsekwencji orzeczenie łagodnej kary grzywny.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 r., uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Ś. w stosunku do oskarżonego Ł.U. oraz na podstawie art.

435 k.p.k. uchylił ten wyrok również w stosunku do współoskarżonego M.U. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego na podstawie art. 539a § 1 i 2 k.p.k. wniósł prokurator Prokuratury Okręgowej w P., który powołując się na treść art. 539a § 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisu prawa procesowego, to jest, art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Ś. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania celem ustalenia ilości, specyfikacji i wartości skradzionych przedmiotów pomimo, że wydanie orzeczenia kasatoryjnego dopuszczalne jest wyłącznie w przypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości

Stawiając powyższy zarzut i powołując się na przepis art. 539e § 2 k.p.k. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na skargę obrońca oskarżonego Ł.U. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga prokuratora okazała się niezasadna.

Zgodnie z art. 539a § 1 k.p.k., nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi od wyroku sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania apelacyjnego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszało art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. Rozpoznanie skargi musi zatem ograniczać się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego oraz, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Natomiast niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. samodzielnie i ponownie oceniał, czy zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona zarzucanego czynu zabronionego, doszedł do odmiennych wniosków i z tego powodu uchylił zaskarżony wyrok (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960*). W postępowaniu wywołanym

wniesieniem skargi od wyroku sądu odwoławczego Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania wyroku zmieniającego - nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie – rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne.

Autor skargi wywodzi, że Sąd odwoławczy wydając kwestionowany wyrok kasatoryjny dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 zdanie 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w okolicznościach wskazujących na brak konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Należy jednak stwierdzić, że w układzie procesowym, jaki wystąpił w toku niniejszego postępowania, Sąd odwoławczy musiałby w rzeczywistości przeprowadzić przewód sądowy w całości. Zaistnienie takiej konieczności wynika jednoznacznie z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, gdzie Sąd uzasadniając podjętą decyzję wskazał, że postępowanie rozpoznawcze nie zostało przeprowadzone prawidłowo i zawierało istotne braki. W szczególności, Sąd Rejonowy nie wykazał należytej staranności i wnikliwości przy ustalaniu wartości szkody, która w tym konkretnym przypadku miała znaczenie kluczowe dla przypisania obu oskarżonym sprawstwa przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Również problem niejednoznaczności zeznań pokrzywdzonych w tym zakresie nie został rozstrzygnięty poprzez weryfikację z innymi dowodami, zwłaszcza ze stosowną dokumentacją, co mogłoby wyjaśnić nieścisłości. Stan dowodowy niniejszej sprawy oraz zakres rozważań Sądu Rejonowego poddawały tym samym w wątpliwość możliwość przypisania oskarżonym sprawstwa i winy co do występków objętego aktem oskarżenia. Wątpliwości wzbudziły lub wzbudzić powinny nie tylko sygnalizowana wyżej wartość szkody, ale i ściśle związana z nią ilość oraz specyfikacja skradzionych przedmiotów. W tym zakresie zeznania pokrzywdzonych

w ocenie Sądu odwoławczego należało oceniać ze szczególną wnikliwością i ostrożnością zważywszy na fakt, iż nie były one stabilne i jednoznaczne. Wskutek takiej oceny orzeczenia Sądu I instancji, Sąd odwoławczy uznał, że rozstrzygnięcie, w którym przypisano oskarżonym sprawstwo i winę w zakresie przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., nie poddaje się kontroli instancyjnej i musi zostać uchylone. Sąd odwoławczy, decydując się uchylić zaskarżony wyrok na podstawie art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. (na zasadzie art. 435 k.p.k. - również w odniesieniu do oskarżonego, który nie zaskarżył orzeczenia) i w tym zakresie sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Ś. do ponownego rozpoznania, wskazał, że konieczne jest ponowne przesłuchanie świadków i oskarżonych oraz przeprowadzenie postępowania dowodowego w szerszym zakresie, poprzez uzyskanie dokumentacji inwentaryzacyjnej ze sklepu i wykonanie czynności mających na celu ustalenie wartości rynkowej skradzionych przedmiotów. Podkreślił konieczność przeprowadzenia „ponownego postępowania” w celu dokonania wszechstronnej analizy materiału dowodowego, ze specjalnym uwzględnieniem treści zeznań właściciela sklepu, jego żony, czy ewentualnie innych osób (pracowników) oraz wyjaśnień oskarżonych pod kątem ustalenia ilości, specyfikacji i wartości skradzionych przedmiotów. Zalecił też rozważenie uzupełnienia postępowania dowodowego o dokumentację mogącą uwiarygodnić zeznania świadków i wskazał na możliwość podjęcia przez Sąd I instancji inicjatywy dowodowej, której celem byłoby zweryfikowanie wartości rynkowej skradzionych przedmiotów oraz określenie jej na poziomie obiektywnie udokumentowanym. W rezultacie, wskutek ponownie przeprowadzonego postępowania dowodowego konieczne będzie, w oparciu o dokonane ustalenia, właściwe zakwalifikowanie czynu oskarżonych.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 539e § 2 k.p.k. orzeczono jak w części wstępnej postanowienia.

